

Fra Affald til Cirkulær Økonomi

Hjørring Kommunes affaldsplan 2022 - 2028
Hovedrapport

Hjørring Kommune

December 2022

1 Det vi vil

I 50'erne blev der stort set ikke produceret affald, idet alt blev brugt. Det affald der blev produceret, blev indsamlet på "lossepladser" hvor affaldet lå og blev til natur, men sivede også ud i det omkringliggende miljø. I 70'erne begyndte affaldet at blive brændt på forbrændingsanlæg, som producerede varme til bygninger som hospitaler og børnehjem. I begyndelsen var andelen af affald som bliver brændt ret stor, men i takt med nye teknologiske løsninger, som gør det muligt at genanvende affald, genanvender vi i mere af affaldet.

I gennem denne periode og indtil i dag er affaldsmængderne bare blevet større og større og systemerne som håndterer mængderne mere og mere komplekse og avancerede.

Baggrunden for den store stigning i mængden af affald bliver ofte forklaret med velfærdsstigningen vi har oplevet. I takt med større og større velfærd, stiger forbruget, og i takt med øget forbrug stiger affaldsmængderne.

MEN sådan behøver det ikke at være!

Vi skal have afkoblet sammenhængen mellem velfærdsstigning og øget affaldsproduktion, således at vi kan fortsætte vores vækst i velfærd, samtidig med at vi reducerer mængden af affald vi producere. Det der bliver til affald, skal vi sikre bedst værdi i, så det kan bruges igen og igen. Skal dette lykkes er der to centrale håndtag at arbejde med:

1. affaldsminimering
2. øget og bedre genanvendelse

Denne plan beskriver Hjørring Kommunes ambitioner på affaldsområdet.

Vi vil i den kommende planperiode arbejde for at vores affaldshåndtering ses i et bredere perspektiv, så vi, hvor det er muligt, inddrager processerne før noget bliver til affald og sikrer en effektiv indsamling af affaldet, så kvaliteten i genanvendelsen øges. Til sidst vil vi følge affaldet så langt det er muligt nedstrøms i affaldshåndteringsprocessen. På den måde sikrer vi, at de materialer, vi indsamler til genanvendelse, reelt bliver genanvendt.

Helt overordnet skal udviklingen og indsatserne mod mere genanvendelse fortsættes. I den nationale handlingsplan skærpes målsætningen om genanvendelse. Det betyder at i 2025 skal 55% af husholdningsaffaldet ikke bare indsamles til genanvendelse, men sikres til reel genanvendelse og i 2035 skal 65% genanvendes.

I den nationale affaldsplan er der også sat mere fokus på erhvervsaffald, bl.a. ved at indføre et nyt affaldstilsyn for alle virksomheder. Derudover sættes der bl.a. særligt et øget fokus på byggeanlægsbranchen der producerer ca. 40 % af den samlede årlige affaldsmængde i Danmark.

Et af de helt store fokusområder i den nationale plan er plastik. Der er i planen initiativer, der skal sikre forebyggelse af plastikaffald og en øget og bedre genanvendelse af plastikaffald både hos husholdningerne og erhvervet.

Med afsæt i den nationale handlingsplan, samt øvrige lokale planer og strategier for klima og energi, har Hjørring Kommune formuleret en række målsætninger der skal understøtte og bakke op om de nationale mål for affaldshåndtering og cirkulær økonomi.

1.1 Cirkulær økonomi - Affaldsminimering

Cirkulær økonomi er de seneste år blevet et begreb, som for alvor har fundet vej ind i affaldssektoren. Det blev stadfæstet nationalt med udgivelse af Folketingets "Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi" og "Handlingsplan for cirkulær økonomi".

Det nationale fokus på cirkulær økonomi i affaldssektoren er især koncentreret om mere og bedre genanvendelse, og at få mindsket affaldsmængden der forbrændes og deponeres. Men cirkulær økonomi omfavner mere end blot genanvendelse af affald; De grundlæggende strategier for at opnå en økonomi, som baserer sig på cirkulære principper, er blandt andet:

- Materialebruget i produktionsfasen skal minimeres
- Affald skal designes væk i den fase, hvor de udvikles og produceres, så de holder i lang tid, og egner sig til at indgå i værdigenoprettende aktiviteter som f.eks. reparation.
- Værdien i de ressourcer som anvendes til produktet, skal bibeholdes på højeste niveau. Det betyder f.eks., at genstande der kan genbruges eller repareres, ikke skal kasseres til genanvendelse.
- Bruge fornybar energi

På nuværende tidspunkt eksisterer der mange produkter, som ikke er designet til at indgå i værdigenoprettende processer. Det gælder affaldstyper som sammensatte folier, som oftest afbrændes, fordi de ikke egner sig til at blive genanvendt. Det gælder også produkter, som ikke er designet til adskillelse, så de kan repareres og herefter genbruges. Affaldssektoren har en opgave i at formidle disse informationer og viden opstrøms i produktionskæden gennem samarbejde med branchen.

Vi skal medvirke til at holde produkter i brugsfasen længst muligt og udsætte det tidspunkt, hvor produkter og materialer bliver til affald. Men vi skal også arbejde for, at forbruget sænkes, så affaldsmængden over tid vil være faldende, i stedet for stigende. Det gøres ved at understøtte initiativer, som sikrer, at affaldsfasen først indtræder, når et produkts levetid og funktion er helt udtjent. Tidspunktet hvor et produkt bliver til affald, kan bl.a. udsættes gennem initiativer som samarbejder med branchen, uddannelse, kommunikation til borgere og facilitering af reparationsværksteder og workshops.

MÅL

Hjørring Kommune vil understøtte og igangsætte udvikling af teknologier og løsninger i samarbejde med Nordværk, som sikrer, at produkter holdes i brugsfasen længst muligt og derved reducere affaldsmængden.

Mål fra Hjørring Kommunes klimahandlingsplan

Hjørring Kommunen vil bruge udbud og indkøb til at sætte cirkulær økonomi på dagsordenen. For at affaldssortering og genanvendelse nytter skal de genanvendte materialer bruges til noget fornuftigt af værdi.

Kommunen vil efterspørge/stille krav til at de plast produkter der indkøbes, skal være produceret med genanvendt plast samt stille krav til at der fx i byggeprojekter anvendes genbrugsbyggevarer så som mursten.

MÅL fra Hjørring Kommunes Klimahandlingsplan

Hjørring Kommune vil arbejde for en kompetenceopbygning hos borgere, virksomheder og i værdikæder, gerne gennem tæt samarbejde med Aalborg Universitet, brancheorganisationer eller andre interessenter.

Vi vil være med til at facilitere at borgere får bedre mulighed for levetidsforlænge deres ting eller vælge genbrug frem for at købe nyt. Det kunne fx være aftenkurser i at reparere græsslåmaskinen, vedligeholde vaskemaskinen mm.

MÅL fra Hjørring Kommunes Klimahandlingsplan

Hjørring Kommune vil deltage i udviklingsprojekter og via disse skaffe økonomiske ressourcer til at undersøge og teste fx nye produkter, samarbejder, teknologiudvikling mm., der kan understøtte mere cirkulære forretningsmodeller og værdikæder.

1.2 Cirkulær økonomi – øget genbrug og genanvendelse

Når produkter og materialer ikke længere er egnet til genbrug, skal de så vidt muligt genanvendes til at producere nye materialer og produkter, og her spiller kommunen en væsentlig rolle. Det handler bl.a. om at identificere flere affaldstyper der kan cirkulere og være med til at udvikle affaldsbehandlingen heraf – også for de typer, der endnu ikke har kommerciel værdi.

MÅL

Når affaldsfasen indtræder, vil Hjørring Kommune sikre at vi får så mange ressourcer ud af affaldet, som det er muligt.

MÅL

Gennem vidensdeling og dialog, vil Hjørring Kommune, skabe opmærksomhed på varegrupper som er svære at genanvende pga. deres sammensætning eller konstruktion.

Hjørring Kommune blev ved årsskiftet en del af det fælles nordjyske affaldsselskab Nordværk I/S sammen med 6 nordjyske ejerkommuner. Et af formålene med det nye affaldsselskab er at udvikle og sikre kvalitet i genanvendelsen af affaldet og dermed understøtte cirkulær økonomi. Hjørring Kommune deltager i samarbejde med de andre kommuner og er med til at sikre det gode samarbejde og udviklingen af det nye affaldsselskab.

MÅL

Hjørring Kommune indgår i selskabet, med en ambition om at Nordjylland skal blive centrum for cirkulære økonomier og derved sikre cirkulære loops for flest mulige affaldsfraktioner.

Hjørring Kommune er optaget af at minimere mængden af erhvervsaffald. Dette dels for at sikre at vores virksomheder derved bliver mere omkostningseffektive og dels for at sikre at vores virksomheder er på forkant med fremtidige krav om sortering. Desuden ser Hjørring Kommune nye forretningsmuligheder i at håndtere de frasorterede affaldsfraktioner. Dette kan bl.a. opnås ved at arbejde med symbioser og cirkulære forretningsmodeller.

MÅL

Hjørring kommune vil sammen med virksomhederne, sætte fokus på nye samarbejder og forretningsmodeller, der skal være med til at nedbringe mængden af erhvervsaffald. Dette vil vi bl.a. gøre ved at tilbyde bæredygtighedsscreeninger til udvalgte virksomheder og efterfølgende facilitere og guide dem i evt. udviklingsforløb.

MÅL

I et tæt samarbejde med de nordjyske kommuner, ønsker Hjørring Kommune at afsøge mulighederne for at, primært nordjyske virksomheder, kan oparbejde og genanvende de indsamlede affaldsfraktioner.

MÅL fra Hjørring Kommunes klimahandlingsplan

Kommunen skal gå forrest så alle kommunale institutioner skal sortere minimum i 10 fraktioner. Nogle institutioner er godt i gang, andre er først lige begyndt. Der skal fortages en gennemgang og udarbejdes vejledninger og implementeres sorteringsystemer som gør at alle kan sortere i de 10 fraktioner.

MÅL fra Hjørring Kommunes klimahandlingsplan

Hjørring Kommune vil afholde en ressource/klima-messe med aktører fra hele værdikæden.

Formålet med messen er at skabe et udstillingsvindue for hvordan vil holder produkter og ressourcer i "loop" og hvad det vi sortere til genanvendelse (privat og erhverv) kan blive til. Messen skal ligeledes formidle hvad cirkulærer forretningsmodeller og værdikæder er. Desuden skal der være fokus på hvad man selv kan gøre for at sænke sit klimaaftryk som borger og som virksomhed.

1.3 Ordningerne for husholdningsaffald

Ved indsamlingsordninger forstås enten hente- eller bringeordninger for affald. Henteordningerne indebærer indsamling af en række affaldstyper ved husstanden i fast beholder (farligt affald, restaffald, papir m.fl.) og storskraldsordning. Det kaldes også "husstandsindsamlet affald", fordi det hentes ved husstanden. Bringeorndinger består af kommunens 12 genbrugspladser. Imellem de to ordninger ligger boble-ordningen, som foregår ved indsamling af glas og tøj i bobler på centrale placeringer. Boblerne skal ifølge lovkrav stå "husstandsnaert" som i Hjørring Kommune er implementeret som gåafstand.

Hjørring Kommune har løbende gennemført ændringer i ordningerne for affald. De overordnede målsætninger for ordningerne er følgende:

- Et tilgængeligt affaldssystem for alle
- En indsamlingsordning, hvor skraldemanden kan være skraldemand hele sit arbejdsliv
- En ordning med balance mellem miljø, service og økonomi
- Et ønske om at skabe motivation og lyst hos borgerne til at affaldssortere

Hjørring Kommunes henteordning har siden 2022 bestået af 9 fraktioner og denne ordning fungerer tilfredsstillende. Der afleveres dog stadig for meget genanvendeligt affald i restaffaldet, som kunne være blevet frasorteret.

Hjørring Kommunes bringeornding (genbrugspladserne) består af op til 40 fraktioner, og denne ordning fungerer tilfredsstillende. Nordværk I/S er i samarbejde med Hjørring Kommune, i gang med at undersøge serviceniveauet på pladserne og har fokus på det affald der fejlsorteres, men som i stedet ville kunne blive genbrugt eller genanvendt.

MÅL

Der skal løbende ske en tilpasning af ordningerne, så fraktionerne altid er så rene som muligt, og at det er de rigtige fraktioner, der udsorteres.

Den sidste fraktion der mangler, for at Hjørring Kommune lever op til ambitionen om sortering i 10 fraktioner, er tekstilaffald.

Den nuværende ordning består primært i at borgere kan aflevere tøj til genbrug hos velgørende organisationer. Denne ordning skal suppleres med et tilbud, som håndterer det tøj som ikke kan genbruges, kaldet tekstilaffald. Tekstilaffald er tøj som er så slidt, hullet eller beskadiget, at det ikke kan genbruges. Ordningen med tekstilaffald indføres senest 1. juli 2023.

MÅL

For husholdninger med egne containere, vil Hjørring Kommune indføre en ordning, hvor tekstilaffaldet lægges i papir/pap-rummet. Tekstilaffaldet skal være emballeret i en pose og placeres øverst i containeren. Som supplement vil Hjørring Kommune tilbyde, at tekstilaffaldet afleveres på genbrugspladserne. For fællesløsninger vil Hjørring Kommune tilbyde en container dedikeret til tekstilaffald.

Viser det sig at ovennævnte ordning ikke kan gennemføres, tilbydes borgerne at anvende storskraldsordningen til tekstilaffaldet.

1.4 Erhvervsaffald

Der findes et stort potentiale for bedre udnyttelse af ressourcerne i erhvervsaffaldet og med udgangspunkt i affaldsbekendtgørelsens skærpede krav til sortering af erhvervsaffald, vil netop sortering og genanvendelse af erhvervsaffald være et stort indsatsområde i den kommende planperiode.

MÅL

Mængden af erhvervsaffald, der går til energiudnyttelse, skal reduceres med 30 % inden udgangen af 2030.

Fra juli 2022 får Hjørring Kommune mulighed for at tilbyde mindre virksomheder, der har husholdningslignende erhvervsaffald, samme henteordning som de private husstande. Da flere af de mindre virksomheder allerede efterspørger løsningen, forventes det, at den efter implementering i 2023 vil blive en populær løsning blandt mange små virksomheder, som ikke tidligere har arbejdet med affaldssortering i deres virksomhed.

MÅL

Hjørring Kommune vil inden udgangen af 2023 tilbyde små virksomheder, der har husholdningslignende affald at benytte den kommunale henteordning for genanvendeligt husholdningsaffald.

Affaldssortering er et fokusområde i forbindelse med kommunens ordinære miljøtilsyn. På miljøtilsynet vejledes virksomhederne til den bedste sorterings løsning. I løbet af denne planperiode forventes miljøtilsynet som kun omfatter en relativt lille del af kommunens virksomheder, dog at blive suppleret med et fokuseret affaldstilsyn som vil omfatte alle kommunens virksomheder. De lovgivningsmæssige rammer for affaldstilsynet har rødder i Folketingets målsætning om mere og bedre genanvendelse, og lovgrundlaget forventes at være på plads i 2023 og affaldstilsynet forventes dermed at skulle træde i kraft i 2024.

MÅL

Hjørring Kommune vil have øget fokus på affaldssortering ved miljøtilsyn og implementering af et affaldstilsyn for alle virksomheder inden 2025.

Det skal give mening at sortere sit affald, for alle virksomheder. Derfor er det et problem, at der i dag er relativt god mulighed for at sende genanvendeligt affald til forbrænding på energianlægget. Hvert kvartal udføres en række stikprøvekontroller på de vognlæs der køres til forbrænding og desværre findes der ofte meget genanvendeligt affald i den forbindelse. At sende affald til forbrænding frem for genanvendelse er ofte nemmere og billigere. Derfor er det vigtigt at modtagekontrollen ved energianlægget øges og at der indføres bedre muligheder for at afvise det affald der er fejlsorteret, så det bedre kan betale sig at sortere affaldet korrekt.

MÅL

I samarbejde med Nordværk I/S vil Hjørring Kommune i 2024 sikre at der på energianlægget implementeres en øget modtagerkontrol og bedre mulighed for at afvise læs med meget genanvendeligt affald, til forbrænding.

MÅL

Hjørring Kommune vil udbygge eksisterende tilbud til vognmænd, som får afvist læs pga. for dårlig sortering.

1.5 Anlæg

Fremtiden for forbrænding af affald indeholder en lang række usikkerheder i de næste par år.

Hjørring Kommune indførte en ordning med de 7 fraktioner i 2018-19, hvilket resulterede i et fald i mængden af husholdningsaffald til forbrænding på 30 %. Brønderslev Kommune indfører de sidste sorteringer i år, hvilket igen reducerer mængden. Ved udgangen af 2022 har alle landets kommuner indført sorteringsordningerne, hvilket reducerer mængden af husholdningsaffald til forbrænding på nationalt niveau.

Det store fokus på erhvervsaffaldet og ambitionerne om at indføre sortering på området vil ligeledes resultere i, at mængden af erhvervsaffald til forbrænding forventes at være faldende de næste par år.

Energianlæggene skal selskabsføres og konkurrere om affaldet til forbrænding via udbud som kommunerne skal lave for husholdningsaffaldet. Planerne er ikke udmøntet i love eller beslutninger endnu, men det er forventningen at dele af disse kommer i løbet af 2022. Dette gør, at det er usikkert, hvor store mængder energianlægget i Hjørring kan tiltrække, og hvad anlægget skal satse på fremover.

Affaldsforbrændingen i Hjørring afsætter al varmen til fjernvarme. Dette har givet primært Hjørring og Hirtshals Fjernvarme billig og stabil varme. Nye teknologier til produktion af varme, primært fra store varmepumper, har nu nået et stadie, hvor omkostningerne til at producere varme fra en varmepumpe udfordrer den pris, fjernvarmeforsyningerne kan give for varme produceret på affaldsforbrændingen. Dette gør, at der inden for en kort årrække skal afklares, hvorledes den fremtidige varmeproduktion fra energianlægget i Hjørring skal indgå i Hjørring og Hirtshals Fjernvarmeforsynings varmebehov. Dette kan resultere i, at affaldsforbrændingen i Hjørring skal sætte prisen for varme ned, hvilket igen kan resultere i at affaldskunderne skal betale mere for at få affaldet brændt

MÅL

Hjørring Kommune vil i samarbejde med Nordværk I/S, afsøge mulighederne for at finde nye anvendelser af energianlæggets ovnlinjer. Dette handler om at tilpasse ovnlinjerne til en cirkulær fremtid.

Størstedelen af den fossile klimapåvirkning fra affaldshåndteringen udgøres af afbrænding af plast. Derfor sættes der i samarbejde med Nordværk I/S og øvrige kommunale og private interessenter fokus på udsortering og genanvendelse af plast affald fra både husholdninger og erhverv. Dette skal bl.a. ske vha. affaldstilsyn, information og vejledning til både private og erhverv samt øget modtagekontrol.

MÅL fra Hjørring Kommunes klimahandlingsplan

Hjørring kommune vil nedbringe mængden af plastaffald som afbrændes med 50 %.

2 Det vi står på

En kommunal affaldsplan skal tage udgangspunkt i den nationale affaldsplan og sikre at folketingets beslutninger på affaldsområdet, føres ud i livet. Aktuelt drejer det sig om den nationale affaldsplan "Handlingsplan for cirkulær økonomi" samt Folketingets "Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi", som er en aftale mellem de fleste af Folketingets partier, som udstikker nogle retningslinjer for affaldsområdet fremadrettet.

En kommunal affaldsplan skal desuden beskrive Hjørring Kommunes ambitioner på affaldsområdet lokalt. Her spiller Hjørring Kommunes Klimahandlingsplan en central rolle, og flere af ambitionerne på klimaområdet er overført fra klimaplanen til denne affaldsplan. Ligeledes er der synergi imellem energiområdet og affaldsområdet og i denne plan er nogle af ambitionerne fra Hjørring Kommunes Energiplan 2.0, derfor også skrevet ind.

2.1 Folketingets Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi

Klimaplanen er én blandt flere aftaler regeringen har lavet med folketingets partier, med henblik på at sikre at Danmark opnår en reduktion af CO₂ udledningen med 70 % i 2030.

Klimaplanen indeholder følgende tre fokusområder for affald:

1. Reducere affaldsmængden og sortere mere affald til genanvendelse
2. Reducere forbrændingskapaciteten
3. Øge investering i nye genanvendelses anlæg

Klimaplanen formulerer desuden følgende visioner på affaldsområdet

- Affaldssektoren skal være klimaneutral i 2030
- Udsortering af 80 % af dansk plast fra forbrændingen i 2030
- Affaldskurven skal knækkes – mindre affald, mindre spild og mere genbrug.
- Øget fokus på cirkulær økonomi som bæredygtig vækstmotor.

Faktaboks:

"Klimaplanen for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi" er en aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet) og Venstre, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet. Aftalen er fra juni 2020.

Mere ensartede kommunale renovationsordninger

Klimaplanen introducerer de 10 fraktioner som de kommunale renovationsordninger skal omfatte.

Mere genanvendelse af plastikaffald

Plastikaffald er en væsentlig kilde til CO₂-udledning fra forbrænding af affald.

Klimaplanen opstiller en række initiativer som skal reducere denne mængde. Det handler om forbud mod engangsemballager i plastik, øget fokus på afbrænding af plastaffald fra landbrug og byggebranchen.

En stærk genanvendelsessektor

Klimaplanen fokuserer på at bygge genanvendelses anlæg frem for forbrændings anlæg. Et værktøj i den forbindelse er at liberalisere området. Dette betyder at kommunale anlæg til behandling af genanvendeligt husholdningsaffald, skal selskabsføres, og at kommunerne ikke længere kan eje disse efter en overgangsperiode på 5 år.

Mindre forbrænding og mindre import af affald til forbrænding

Klimaplanen formulerer at der i Danmark er for stor forbrændingskapacitet, og at overkapaciteten forventes at ville øges i takt med at flere kommuner får indført sorteringsordninger for husholdningsaffaldet. Ambitionen er at den samlede forbrændingskapacitet i Danmark skal reduceres med 30 %.

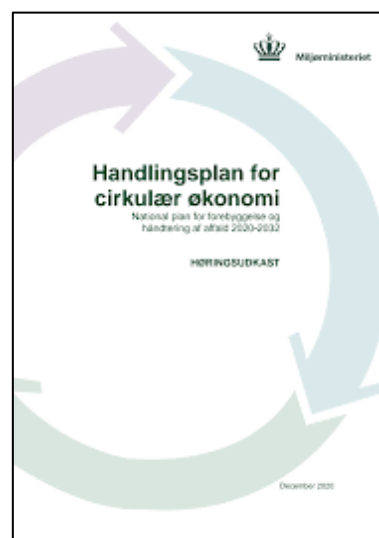
Virkemidlerne er at indføre et kapacitetsloft, og stramme miljøkravene til forbrændingsanlæggene. Desuden skal kommunerne lave udbud på behandlingen af forbrændingseget husholdningsaffald. Såfremt kapacitetsudviklingen ikke udvikler sig i takt med affaldsmængderne, er det forventeligt at der indføres en afgift på forbrænding, med mindre andre alternative virkemidler viser sig bedre egnede.

2.2 Miljøministeriets Handlingsplan for cirkulær økonomi

Miljøministeriet udsendte i juni 2021 "Handlingsplan for cirkulær økonomi" og denne skal danne grundlag for de kommunale affaldsplaner.

Det nye i handlingsplanen er et opgør med den traditionelle affaldstækning, hvor fokus har været på at håndtere affaldet på en miljømæssig fornuftig måde. Nu introduceres en gennemgribende ressourcetækning, hvor materialer og produkter recirkuleres og deres værdi udnyttes til fulde. I handlingsplanen formulerer regeringen dens målsætninger:

- Sikre mindre affald og bedre udnyttelse af naturressourcerne
- Alle offentlige indkøb skal være miljømærkede i 2030
- Sikre mere og bedre genanvendelse
- Reducere mængden af marint affald væsentligt
- Sikre mere værdi fra fornybare råvarer
- Reducere mængden af madaffald i alle led af værdikæden for fødevarer
- Reducere miljøbelastningen fra byggeri og nedrivning
- Reducere forbruget og forbedre genbrug og genanvendelsen af plastik

2.3 Hjørring Kommunes Klimahandlingsplan

Hjørring Byråd godkendte i juni 2022 en klimahandlingsplan. Denne indeholder Hjørring Kommunes visioner og planer for hvorledes CO₂-udledningerne kan reduceres væsentligt i 2030, og helt være væk i 2050.

Klimahandlingsplanens er opdelt i en række områder, og selvom affald rent CO₂-mæssigt ikke fylder i Hjørring Kommunes CO₂-regnskab, er det et vigtigt område for Hjørring Kommune. Cirkulære løsninger kan hjælpe med at mindske ressourceforbruget, og dermed klimaafttrykket ude i virksomhederne, hjemme hos borgerne og i kommunens aktiviteter. Derfor er der i klimahandlingsplanen fokus på genbrug, genanvendelse, mindre affald og mindre forbrug af nye materialer.

2.4 Hjørring Kommunes Energiplan 2.0

Hjørring Byråd godkendte i december 2020 Energiplan 2.0. Denne plan skal sætte retning og ramme for lokale handling på vejen mod en grøn omstilling af energisystemet som motor for vækst i Hjørring Kommune.

Energiplan 2.0's visioner om fjernvarme i Hjørring Kommune har afsnittene virkning på varmeproduktionen på Nordværks energianlæg. Disse handler om at udnytte varmen flere steder samt et fokus på at reducere mængden af plastik i det affald der afbrændes.

2.5 Hjørring Kommunes Miniaffaldsplan

Hjørring Byråd godkendte i december 2021 en "Miniaffaldsplan".

Miniaffaldsplanen beskriver en ordning bestående af 9 fraktioner, idet der på daværende tidspunkt ikke var det juridiske grundlag for at igangsætte den sidste som omfatter tekstilaffald.

I juni 2022 udgav Miljøstyrelsen opdaterede vejledninger for sortering og indsamling af husholdningsaffald som danner grundlag for en kommunal ordning for tekstilaffald. Nærværende plan danner grundlag for at Hjørring Kommune indfører en ordning omfattende tekstilaffaldet.

3 Hvordan vi vil komme i mål

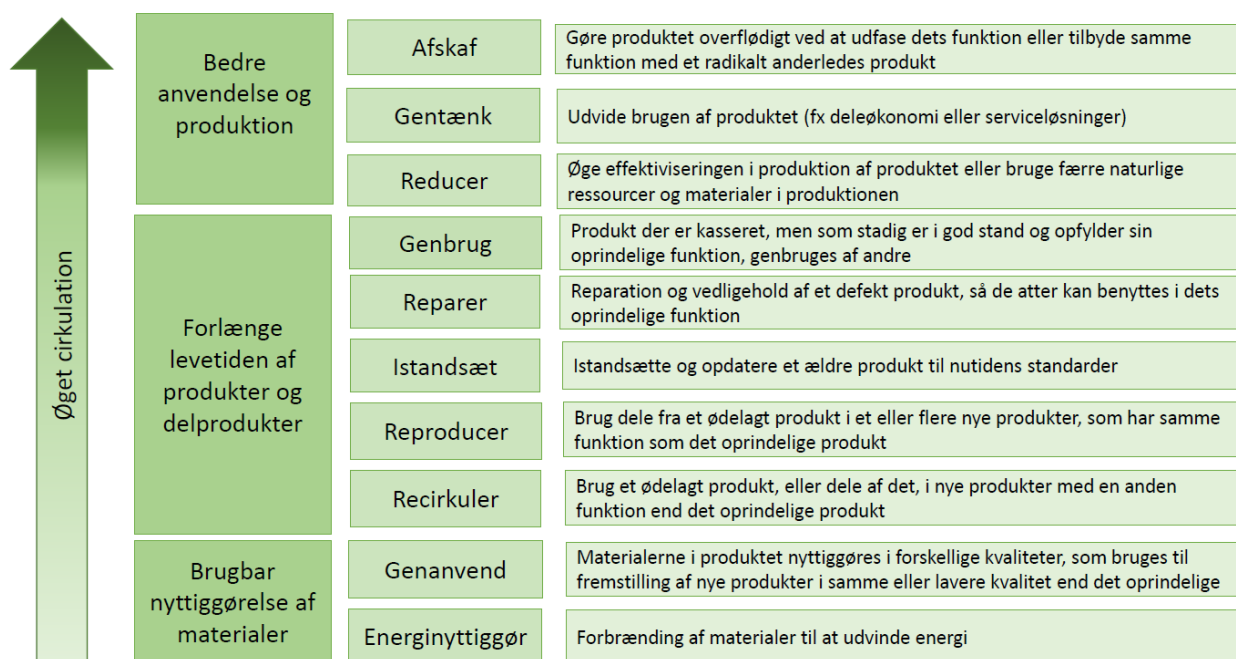
For at opnå de mål som er præsenteret indledningsvist i affaldsplanen, vil vi i det følgende beskrive hvordan og med hvilke hjælpemidler, vi vil arbejde med affaldsplanlægningen i Hjørring Kommune.

3.1 Udmøntning af cirkulær økonomi på affaldsområdet

Affaldshierarkiet har gennem årtier været retningsgivende for, hvordan affald bliver håndteret i Danmark. Tankerne om cirkulær økonomi tilføjer nye dimensioner til affaldshierarkiet. Nu er det ikke bare vigtigt, at affaldet genbruges og genanvendes, nu skal vi også se på værdien af genanvendelsen, hvor længe holder man produktet i brugs-fasen, kan det repareres, er det også praktisk muligt at reparere produktet for borgere eller specialister. Hvilke nye produkter bliver vores indsamlede affald omdannet til og hvordan er de nye produkters fremtid som affald og ressource. Når man arbejder på dette niveau, er man i virkeligheden helt i toppen af affaldshierarkiet, hvor man mindsker mængden af affald - affaldsforebyggelse.

Det nye affaldshierarki er illustreret i figuren nedenfor.

Cirkulær økonomi

Lineær økonomi

(Forsimplet udgave af Kirchherr et al. 2017, s. 222 – Oversat til dansk)

For at kunne arbejde med cirkulær økonomi, må vi se på design, værkstedsmuligheder, adfærd og normer. Ting som traditionelt ikke ligger i det kommunale regi. Det offentlige har dog en købekraft som giver en god mulighed for at påvirke producenterne til at sætte fokus på netop mulighederne for udvikling af nye produkter eller services samt genbrug og genanvendelse i en cirkulær kontekst. Med de kommunale indkøb, har kommunen mulighed for at prioritere innovation og nytænkning samt sætte cirkulære løsninger som udbudsbetinger.

3.2 Indsamling fra husholdninger

Hjørring Kommune er stort set i mål med at etablere ordninger for private husholdninger, som lever op til de nationale krav. Der planlægges derfor ikke med nye indsamlingsordninger, bortset fra ordningen for tekstilaffald.

For genbrugspladserne har Hjørring Kommune overdraget ansvaret for planlægning og drift til Nordværk I/S, se mere om det i afsnit 3.6.5.

I planperioden vil opgaven være at optimere de eksisterende ordninger, så de i højere grad tilgodeser de forskellige boformer, der findes i kommunen. Det drejer sig om sommerhuse og kolonihavehuse hvor der lige er indført eller skal indføres sorteringsordninger. Det drejer sig også om boliger med fælles affaldsløsninger, hvor sorteringen især skal vedligeholdes, men også udbredelsen af de røde miljøkasser til farligt affald. For bobleordningen vil antallet af bobler til glas stige, så aflevering af glas bliver mere tilgængeligt.

3.2.1 Tekstilaffald

I juni 2022 udgav miljøstyrelsen en ny vejledning, hvor retningslinjerne til den kommunale henteordning for tekstilaffald er beskrevet.

Tøj og tekstil skal i følgende to separate strømme:

- Tøj og tekstil til genbrug indsamles primært af frivillige, velgørende og private organisationer og virksomheder
- Tekstilaffald til genanvendelse indsamles i en kommunal henteordning

Markedet for genanvendelse af tekstilaffald er stadig i en tidlig udvikling. Kommunal indsamling af større mængder tekstilaffald skal være med til at øge hastigheden i udviklingen af sorterings- og genanvendelsesteknologier og opskalere kapacitet, og det forventes således, at markedet vil vokse den nærmeste fremtid.

Kommunerne har følgende muligheder for ordning til tekstilaffaldet:

- Afhentning i poser i forbindelse med storskraldsindsamling eller bestilleordning
- Afhentning af poser placeret i beholder med papir eller pap/papir
- Husstandsner indsamling i container placeret i rimelig gåafstand fra boligen. Kommunen kan evt. tillade velgørende organisationer at opstille til genbrug ved siden af containerne til tekstilaffald.
- Indsamling i særskilt beholder anbefales kun ved etageboliger, hvor mængderne er tilstrækkeligt store

Tekstilaffald er tøj som er hullet, slidt, plettet eller på anden måde ødelagt. Tekstilaffaldet skal desuden være tørt.

Ordningen til tekstilaffald omfatter ikke sko og støvler, idet disse enten skal til genbrug, eller i restaffald.

Kommunerne har indtil juli 2023 til at etablere en ordning til tekstilaffaldet.

3.2.2 Sommerhuse og kolonihaver

Ved årsskiftet 2022-23 planlægger Hjørring Kommune, at skal der være indført affaldssortering i alle sommerhusområder.

Sommerhusområderne er karakteriseret ved at det er mange forskellige mennesker af forskellig nationalitet, der kommer i husene. Benyttelsen af husene er også meget uensartet, fra små sommerhuse der benyttes ganske lidt af få mennesker, til store sommerhuse med mange gæster, der stort set benyttes hele året. Der er derfor behov for at se på gebyrstrukturen, så den bliver så retfærdig som muligt, uden at det bliver for bureaukratisk at opkræve. Der er også behov for at informationen om ordningerne hele tiden vedligeholdes og afpasses de forskellige behov. Det samarbejde der har været med sommerhusforeninger og udlejningsbureauer skal derfor vedligeholdes og udbygges.

Der findes i alt tre kolonihaveforeninger i Hjørring Kommune. Der har hidtil ikke været sortering i kolonihaverne i Hjørring Kommune. Der skal inden udgangen af denne planperiode etableres affaldssortering i kolonihaverne. Det skal foregå i samarbejde med bestyrelser og ejere i kolonihaverne. Ved etablering af ordningerne og fastlæggelse af gebyret, skal der tages hensyn til at kolonihaverne er et supplement til en anden bolig i kommunen.

3.3 Sortering i det offentlige rum

I takt med at sorteringsordningerne etableres i det private og på arbejdspladserne, skal affaldet i det offentlige rum også sorteres. Der er startet forsøg med sortering af affald i Christiansgave, en af Hjørrings centrale parker. Forsøget skal evalueres i løbet af 2022 og evt. suppleres i 2023. Det skal afklares, hvilke fraktioner der kan sorteres fra og hvordan kommunikationen til borgerne skal være.

En særlig udfordring for at få sorteret affald i det offentlige, er ved større events og når nattelivet tager over. Det skal undersøges, hvordan der kan udfoldes nemme brugbare løsninger til de to slags begivenheder.

3.4 Erhvervsaffald

Hele indsatsen omkring erhvervsaffald handler om at nedbringe mængderne der går til forbrænding med 30 % inden 2030. For at nå det mål er der udpeget flere delmål som der skal arbejdes med både på kort og lidt længere sigt.

3.4.1 Øget sortering hos virksomheder og kommunale institutioner

Som udgangspunkt er det virksomhederne selv der skal lave aftaler med en privat aktør om indsamling og nyttiggørelse af genanvendeligt erhvervsaffald. Det kan dog være svært for mange af de små virksomheder at få en privat ordning der passer til dem og som ikke er uforholdsmæssigt dyr. Derfor ser Hjørring Kommune også frem til at man i løbet af 2023 kan tilbyde den kommunale henteordning til disse virksomheder.

Inden ordningen kan tilbydes, skal der dog fastsættes en "markedspris" for ordningerne og dertil skal der laves en plan for hvordan opgaven løses rent administrativt og det skal sikres at der er grej og personale nok til at drive ordningen. Dette er noget som Hjørring Kommune vil planlægge i tæt samarbejde med Nordværk I/S og gerne også de øvrige ejer kommuner i Nordværk I/S. Ligeledes skal der laves nye regulativer for både husholdnings- og erhvervsaffald hvor i reglerne for ordningen fastsættes.

I 2027 skal alle kommunale affaldsbehandlingsanlæg, herunder også Nordværks sorteringsanlæg til plast og metal, være selvskabsgjorte. Derefter vil det være muligt for private aktører at benytte disse anlæg og derfor vil de kunne tilbyde ordninger der ligner de kommunale ordninger. Dette skal tages med i overvejelserne når den kommunale henteordning for genanvendeligt erhvervsaffald planlægges og implementeres i 2023.

I forbindelse med implementeringen af ordningen, skal der udarbejdes informationsmateriale til virksomhederne i et tæt samarbejde med Nordværk I/S og de øvrige ejerkommuner i det omfang det er relevant.

Reglerne for sortering er de samme for de kommunale institutioner som for øvrige private virksomheder. Dog kan de frit vælge, om de vil bruge de kommunale ordninger eller en privat affaldsindsamler uanset art og mængde på deres affald. Der er kommunale virksomheder, der ikke sorterer deres affald. Dem skal der fokuseres på i den kommende planperiode, så vi får alle kommunens institutioner til at sortere deres affald.

3.4.2 Flere tilsyn og bedre modtagekontrol

Hvert år udfører Hjørring kommune i omegnen af 350 miljøtilsyn hos virksomheder (inkl. landbrug). I 2022 - 2024 vil affaldssortering være et særligt opmærksomhedsområde i forbindelse med disse tilsyn. Der vil således blive informeret om de nye regler for sortering og der vil blive vejledt i hvordan den sortering bedst kan efterleves hos den enkelte virksomhed.

Det er få af kommunens virksomheder der omfattet af kravet om regelmæssige miljøtilsyn og mange virksomheder som ikke er omfattet af miljøtilsynet i dag. Det gælder f.eks. langt de fleste af de virksomheder der er inden for handel- og bygge- og anlægsbranchen, som er den virksomhedstype Hjørring Kommune har flest af og som samtidig også er de brancher der producerer mest affald til forbrænding.

Staten planlægger at indføre et nyt affaldstilsyn i 2024. Alle virksomheder vil blive omfattet af det nye affaldstilsyn, hvilket forventes at have en positiv effekt på målet om at nedbringe mængden af erhvervsaffald til forbrænding.

Selvom det nye affaldstilsyn vil give anledning til at påvirke og vejlede mange flere virksomheder end det tidligere har været muligt, så vi der fortsat være mange som Hjørring Kommune ikke kommer i direkte dialog med. En del af dem vil måske kunne påvirkes igennem massekommunikation så som kampagner med informationsmaterialer og lignende. Men der vil jo nok fortsat være en del der ikke helt er kommet up to date med de nye regler for sortering af erhvervsaffald og måske endda nogen der vælger at ignorere det fordi det er nemmere og ofte også billigere.

Derfor er det vigtigt at få udviklet en effektiv modtagekontrol ved energianlægget. Kontrollen skal være med til at løfte kommunens forpligtigelse til at sikre at det kun er forbrændingseget affald der går til energiudnyttelse og være med til at sikre at det dårligt kan betale sig at "snyde" med sorteringen. Modtagekontrollen skal udvikles i samarbejde med Nordværk I/S og de øvrige ejerkommuner men det er Hjørring Kommunes mål at sikre at omfanget af kontrollen vil medføre en reel "opdagelsesrisiko". Dertil skal kontrollen suppleres med en bedre mulighed for at afvise affaldet til forbrænding og meget gerne også en form for afgift/gebyr for affaldshåndteringen. Det er vigtigt at der er ens modtagekontrol både ved energianlægget i Hjørring og i Aalborg så et læs der er afvist et sted ikke bare kan køres til det næste sted og blive brændt.

3.4.3 Cirkulær økonomi og Grøn erhvervsservice

Det har længe været et nationalt mål at afkoble den økonomiske vækst fra stigning i affaldsmængder. Det er endnu ikke lykkedes og derfor er vi nødt til at "angribe" problemet på en anden måde. Det handler blandt andet om at tænke og arbejde mere cirkulært. For at hjælpe virksomhederne i den retning arbejder Hjørring Kommune med at udvikle et nyt koncept for Grøn erhvervsservice hvor udvalgte virksomheder tilbydes en screening med fokus på bæredygtig udvikling. Screeningen skal pege på forskellige potentialer som det er muligt at arbejde videre med for virksomheden. Det kan være alt fra procesoptimeringer der kan mindske spild, til udvikling af nye cirkulære forretningsmodeller hvor man f.eks. lejer produkter ud frem for at sælge eller i højere grad sælger ydelser/service frem for produkter.

Med udgangspunkt i screeningen er der mulighed for at Hjørring Kommune kan facilitere relevante samarbejder med andre virksomheder hvor der måske kunne være mulighed for at indgå i en symbiose hvor den ene virksomheds affald bliver til den andens råvare. Der kunne også være mulighed for at pege virksomheden i retning af et støttet udviklings- eller projektforsøg via erhvervscentret, Netværk for Bæredygtig Erhvervsudvikling eller andre organisationer.

På den måde vil Hjørring Kommune være med til at facilitere en grøn omstilling hos kommunens virksomheder, hvilket vil være med til at fremtidssikre virksomhederne men det vil også være med til at knække affaldskurven på den lidt længere bane.

3.5 Fusionen mellem RenoNord og AVV

Fusionen mellem RenoNord og AVV blev gennemført ved årsskiftet 2021-22 og nu ligger det store arbejde i at få udmøntet de ambitioner om et stærkt affaldsselskab med prioritering af miljø, der oprindeligt førte til fusionen. Et af formålene med det nye affaldsselskab er at udvikle og sikre cirkulær økonomi. Hjørring Kommune indgår i selskabet, med en ambition om at Nordjylland skal blive centrum for cirkulære økonomier og derved sikre cirkulære materialestrømme for flest mulige affaldsfraktioner.

Hjørring Kommune vil arbejde for, at det kommunale samarbejde om affald og genanvendelse styrkes imellem de Nordjyske kommuner, med det fusionerede affaldsselskab som et naturligt omdrejningspunkt. Vi ønsker at udvikle samarbejdet på alle områder og vil arbejde for at selskabet til stadighed er en stærk kommunikatør, der med tiden står i spidsen for en ensartet affaldsbehandling og indsamling i det nordjyske.

Det er vigtigt, at arbejdet er forankret i kommunerne, så udviklingen på affaldsområdet, sker i ligeværdigt samarbejde mellem affaldsselskab og kommuner. Der skal arbejdes for at udbygge de samarbejdsstrukturer, der er imellem kommunerne i hele Nordjylland. I første omgang skal samarbejdet mellem ejerkommunerne og selskabet igangsættes og udvikles, således at vi i fællesskab finder fælles ambitioner at samarbejde om.

Efterfølgende skal ambitionerne udmøntes i fælles indsatser for til sidst at sikre, at flere affaldsfraktioner oparbejdes og anvendes på nordjyske virksomheder.

3.6 Anlæg

Det er forventningen, at vi fortsat kan benytte de anlæg, der benyttes i dag. Dog således, at der vil ske ændringer i ejerskabet for nogle af anlæggene, som følge af kravene i Folketingets klimaplan. Vi kender ikke fuldt ud konsekvenserne, men der er betydelige kommunale midler bundet i anlæggene og de varetager en vigtig del af affaldsbehandlingen i kommunerne. Derfor er det vigtigt, at der sker en god fortsættelse af anlæggene og at de kommunale værdier realiseres eller sikres gennem en fortsat drift.

3.6.1 Energianlæg

Nordværks energianlæg i Hjørring består af to ovnlinjer med en årlig behandlingskapacitet på ca. 90.000 ton affald til energiudnyttelse. Anlæggets to ovnlinjer er løbende vedligeholdt og udviklet med de nyeste teknologier, og det må forventes at driften af anlæggene, rent teknisk, kan fortsætte frem til minimum 2040.

Den fremtidige drift vil dog kunne påvirkes af de kommende politiske beslutninger omkring reduktion af den danske forbrændingskapacitet, etablering af CO₂ fangst og de fremtidige muligheder for import af udenlandsk affald.

Folketingets klimaplan fra 16. juni 2020 indeholder et mål om, at CO₂-udledningen skal reduceres med 140.000 ton ved at reducere forbrændingskapaciteten i Danmark, så der importeres og forbrændes mindre affald.

Dette mål forventes at kunne indfries ved at reducere forbrændingskapaciteten med 30 %, således kapaciteten på danske affaldsenergianlæg svarer til de forventede affaldsmængder i Danmark i 2030.

Myndighederne forventer at kunne opnå reduktionen på 30% af forbrændingskapaciteten ved at indføre en model med udbudsbaseret konkurrence. I denne konkurrencemodell skal kommunerne sende alt det husholdningsaffald, der skal forbrændes, i udbud. Affaldsenergianlæggene skal udskilles fra kommunerne og drives i separate selskaber med fokus på fortjeneste og overskud, og skal herefter byde ind på det

kommunale affald. Herved forventer man, at det bliver de miljømæssigt og økonomisk mindst effektive anlæg, der bliver tvunget til at lukke, da der ikke er nok dansk affald til alle anlæg.

Nordværks affaldsenergianlæg har en stand og økonomi som gør, at anlægget forventes at kunne klare sig godt i en evt. konkurrencesituation. Derfor vil der fortsat blive arbejdet på projekter som kan udvikle affaldsenergianlægget i Hjørring. Etablering af et CO₂ fangstanlæg på Hjørring anlægget vil kunne reducere udledningen af CO₂ med ca. 80.000 ton. Det svarer til mere end 50% af den CO₂ reduktion som klimaplanen har sat som mål for hele forbrændingssektoren i Danmark.

Den fangede CO₂ kan enten lagres i undergrunden eller udnyttes til fremstilling af grønt brændstof via et Power to X anlæg. Der arbejdes på konkrete projekter omkring fangst og udnyttelse af CO₂ fra energianlægget i Hjørring.

Der er en teori om at de danske affaldsmængder til energiudnyttelse vil falde fremover. Det er forsat en forventning, at Nordværks anlæg i Hjørring vil kunne tiltrække den nødvendige affaldsmængde til at fylde anlæggets kapacitet op i mange år fremover, men der arbejdes med undersøgelser af alternativ udnyttelse af mindst en af ovenlinjerne til andre formål end traditionel energiudnyttelse af restaffald.

Konkret er der foretaget forsøg med forbrænding af fosforholdige animalske produkter, med henblik på udvinding af fosfor fra forbrændingsasken. Dette projekt er forsat aktivt, men lovgivningsmæssige udfordringer kan sætte projektet i stå.

3.6.2 Deponi og miljøanlæg

Hjørring kommune har gennem en årrække brugt affaldsdeponiet ved Nordværks afdeling i Aalborg. De planer og tilladelser der ligger for deponiet i Rærup sikrer deponiplads de næste 90 år.

Mængden af affald til deponierne er faldet voldsomt gennem de sidste mange år. Arbejdet med deponierne handler om at råde over anlæg som er tidssvarende, og sikre at affald med miljøskadelige stoffer i, og som ikke egner sig til hverken at blive genbrugt, genanvendt eller brændt, håndteres forsvarligt. Det gøres gennem indkapsling af affaldet, og håndtering af perkolaten (vand fra deponiet) på en forsvarlig måde.

Miljøanlægget ved Rønnovsdal har en aktivitet i form af kompostering af haveaffald. Aktiviteten med kompostskal muligvis overgå til privat drift eller lukkes senest 2027. Der arbejdes derfor på at finde den bedste exit strategi, der både kan sikre at de investeringerne i anlægget ikke går tabt og at der forsat kan komposteres haveaffald fra genbrugspladserne.

Deponianlægget Trynbakke modtager inert affald og mineralsk affald. Fyldpladsen Stadevej og deponiet Trynbakke har en forventet levetid på 10 år, hvorefter man fremover vil benytte deponiet i Rærup, Aalborg.

3.6.3 Omlastefaciliteterne i Hjørring

Nordværks afdeling i Hjørring byggede en omlastehal i 2019, i daglig tale kaldet Ressourcehallen. I hallen omlastes affald indsamlet fra husstande og genbrugspladser.

3.6.4 Sorteringsanlæg til plast og metal

Pga. klimahandlingsplanens krav om liberalisering og salg af kommunale anlæg til genanvendelse og sortering, er der stor usikkerhed om den fremtidige afsætning af især plast, metal og mad- og drikke kartonner. Det afsættes i dag til Reno-Nords sorteringsanlæg i Aalborg. Anlægget er ejet af affaldsselskabet og derfor underlagt liberaliseringskravet. Hvordan det konkret bliver udmøntet er stadig uvist. Hjørring Kommune har haft stor gavn af det tætte samarbejde med anlægget, da det giver en stor sikkerhed for at det indsamlede affald behandles til genanvendelse.

Anlægget er en aktiv medspiller i udvikling af nye metoder til genanvendelse og kan i kraft af den indsamlede volumen være med til at fremme genanvendelsen af plast. Det er en rolle som Hjørring Kommune ønsker, at anlægget fortsat skal have, og følger målsætningerne for indeværende affaldsplan, om at understøtte og udvikle efterspørgslen på affald. Vi ønsker derfor at medvirke til at det kommende ejerskab også bliver pålagt en aktiv udviklingsrolle og at arbejdet med at følge de indsamlede materialer ud i sidste led styrkes. Det er afgørende at vi kan garantere vores borgere at de materialer der indsamles, vil blive genanvendt, hvis det er muligt.

Sorteringsanlægget håndterer forskellige emballagetyper som plastik, metal og mad- og drikkekartoner indsamlet ved husstanden. Nye regler om et udvidet producentansvar for emballage skal træde i kraft senest 2025. Producentansvaret beror sig på et økonomisk princip om, at man som virksomhed er ansvarlig for egen forurening. Det betyder også, at producenter selv skal finansiere affaldshåndteringen for alle emballager senest 2025. Udmøntningen af disse regler er fortsat uvisse, herunder organisering og finansiering af affaldshåndteringen. Forhåbningen med det udvidede producentansvar er, at der skabes incitament blandt virksomhederne til at designe produkter mere miljøvenligt.

3.6.5 Genbrugspladserne - en del af den cirkulære økonomi?

Hjørring Kommune har 12 genbrugspladser, som drives af Nordværk I/S. I takt med at kravet om sortering af affaldet stiger, så stiger også kravet til sorteringerne på genbrugspladserne. Affald indsamlet på genbrugspladserne udgør ca. 2/3 af alt affald, som husstandene producerer. Der indsamles op til 40 fraktioner på pladserne, og rene fraktioner med få fejlsorteringer og kvalitet i afsætningen er centrale fokusområder. Nordværks afdeling i Hjørring gennemførte i 2016 et projekt kaldet det grønne spor. Projektet viste at information, øget bemanding, vejledning og rækkefølgen af de opstillede containerne har betydning for hvordan affaldet sorteres på genbrugspladsen. Erfaringerne herfra implementeres på alle genbrugspladserne. I 2021 blev der foretaget en brugerundersøgelse på genbrugspladserne, som gav indsigt i borgernes og virksomheders brug og ønsker til genbrugspladsernes service (se kortlægningsrapport for uddybning). Fremadrettet vil der blive arbejdet på at gøre genbrugspladserne mere effektive og tilgængelige samt højne serviceniveauet gennem øget brug af digitalisering.

De genstande, som borgere i kommunen afleverer i genbrugsrummet på genbrugspladsen, bliver typisk i forbrugsløpet og udskyder derved tiden til det bliver til affald. Det er med til at mindske forbrugshastigheden. I øjeblikket fraføres omkring 3% af affaldet til direkte genbrug.

I den nationale klimahandlingsplan er der lagt op til, at frivillige organisationer og private aktører kan hente effekter til direkte genbrug. Det er endnu ikke klart, hvordan det kommer til at skulle foregå, da vi afventer retningslinjer fra ministeriet, som forventes udgivet i efteråret 2022. I den kommende planperiode, bør der ses på, hvordan man yderlig kan øge andelen af affald til direkte genbrug og også på hvordan f.eks. materialer, som traditionelt ikke har været taget fra til direkte genbrug (f.eks. byggematerialer), kan komme i et nyt forbrugsløp.

På nuværende tidspunkt er det kun genbrugspladserne i Brønderslev og Hjørring kommuner der administreres af affaldsselskabet. Det er Hjørring Kommunes ønske, at man med tiden åbner for genbrugspladserne, så de kan benyttes af alle borgere i Nordjylland. Inden det kan lade sig gøre, er der dog et arbejde med at få afklaret, hvordan de store forskelligheder i strukturen og geografien skal håndteres.

3.6.6 Erhverv på genbrugspladserne

For mindre virksomheder der ikke har mulighed for at have en god sortering ved virksomheden, er genbrugspladserne et godt alternativ. Affaldsselskabet har et arbejde i gang for at gøre det mere brugervenligt for virksomhederne at bruge genbrugspladserne, og samtidigt arbejdes der for, at betalingen for brugen, kommer tættere på virksomhedens faktiske brug. En del af en cirkulær økonomi er, at økonomien

skal være på plads. Igennem "Mærk affaldsordningen" har virksomheder mulighed for at benytte genbrugspladserne i hele kommunen, mod betaling. Indtægten fra ordningen har vist sig ikke at stemme overens, men det antal gange som virksomheder anvender pladserne. I sidste ende vil det blive en udgift for borgerne, når virksomheder ikke betaler det, de burde. Derfor vil man i kommende planperiode indføre nummerpladescannere på pladserne, så virksomheder faktureres pr. besøg.

3.6.7 Genbrugsbutikker

Affaldsselskabet har en stor og velbesøgt genbrugsbutik, hvor der sælges varer fra genbrugspladserne. Butikken er en model for, hvordan man kan praktisere cirkulær økonomi på et dagligt og lokalt plan. Vareflowet i genbrugsbutikken svarer til ca. 3% af det der kommer på genbrugspladserne.

Med de nye krav for, at varerne først skal gøres tilgængelig for andre, førend de må sælges i butikken, står affaldsselskabet overfor udfordringer, men også muligheder. Et arbejde pågår i at gentænke nye cirkulære forretningsmodeller, så vi i den kommende rolle som facilitator, fortsat kan tilgodese den tredobbelte bundlinje.

4 Verdensmålene

Hjørring Kommune er optaget af FN's Verdensmål og ser arbejdet med at leve op til målene, som et vigtigt redskab i arbejdet med at skabe en mere bæredygtig kommune.

Og Hjørring Kommune vil med denne plan sikre, at de indsatser vi laver spiller ind i en række af verdensmålene.

Overordnet set handler denne affaldsplan om verdensmål 11 "Bæredygtige byer og lokalsamfund" og verdensmål 12 "Ansvarligt forbrug og produktion".

Planen indeholder mål om at sikre at borgerne har gode sorteringsløsninger, for derved at sikre at der tages hånd om affaldet og sikre at ressourcerne i affaldet udnyttes.

Planen indeholder en række mål som omhandler understøttelse af nye jobs i affaldsbehandlingsindustrien samt mål om at det lokale erhvervsliv skal blive bedre til at sortere. Dette er med til at understøtte det lokale erhvervsliv.

Planen indeholder en række mål, hvor Hjørring Kommune ønsker at indgå i samarbejder med virksomheder og organisationer om nye initiativer.

